

תורה אור • פרשת מקץ • מאמר 10

מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ

”מי כה' אלקינו, המגביהי לשבת, המשפילי לראות...”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/10](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/10)

1 מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ. הנה כתיב כי נר מצוה ותורה אור.

”מי כמו ה' אלקינו, המגביה לשבת, המשפיל לראות בשמים ובארץ?” והנה כתוב: ”כי נר מצוה ותורה אור”.

הרי שהמשיל הכתוב את המצוה לנר וכתיב נר הוי”ה נשמת אדם שהנשמה נמשלה לנר. וצריך להבין מהו ענין הנר של מצוה ומהו הנר של הנשמה.

נמצא שהכתוב מדמה את המצוה לנר. ונאמר: ”נר ה' נשמת אדם” — הנשמה נמשלה לנר. וצריך להבין מהו הנר של המצוה ומהו הנר של הנשמה.

2 והנה ענין הנר הוא שקרוי ע”ש הפתילה כי היא עיקר הנר. אך אין נר בלא שמן.

והנה, ענין הנר הוא שהוא נקרא על שם הפתילה, כי היא עיקרו של הנר. אך אין נר בלי שמן.

שהשמן הוא הגורם להיות הדלקת הנר בנחת שיהא שוהה ומתעכב זמן מה. ואילולי השמן היי דולק מהר ובמרוצה. והיינו ע”י שהשמן נמשך אחר הפתילה.

השמן הוא הגורם לכך שהנר ידלק בעדינות, כך שהבערה תימשך זמן מה; אילו לא היה שמן, הוא היה דולק במהירות ובחיפזון. הדבר נעשה על ידי שהשמן נמשך אחר הפתילה.

והוא נשרף ונכלה באור הנאחז בפתילה עד שהוא כלה לגמרי ולא נשאר ממנו כלום מפני שהוא עולה כולו באש. ומ”מ הפתילה היא עיקר הנר.

והשמן נשרף ומתכלה באור האוחז בפתילה, עד שהוא מתכלה לגמרי ולא נותר ממנו דבר, מפני שכולו עולה באש. ואף על פי כן, הפתילה היא עיקרו של הנר.

לפי שהאור הדולק הוא ע”י שנאחז בפתילה. ואילו היה האור נטבע בשמן היה כבה רק שהפתילה היא המחברת את האור אל השמן כשהשמן נמשך אחר הפתילה:

כי האור הנוצר בכך שהוא נאחז בפתילה. אילו היה האור נטמע בשמן, הוא היה כבה; אלא שהפתילה היא המחברת את האור אל השמן, כשהשמן נמשך אחר הפתילה.

3 ולהבין משל זה בנמשל בנר מצוה ונר הוי”ה נשמת אדם. צריך להקדיי ענין ואהבת וגו’

כדי להבין כיצד משל זה מתייחס לנר מצוה ול”נר ה' נשמת אדם”, עלינו להקדים ולבאר את ענין ”ואהבת” וגו’,

בכל לבבך בבי יצריך ביצי"ט וביצה"ר שלכאורה אינו מובן איך ישוב היצה"ר לאהבה את הוי"ה ע"י האדם והלא לא ישמע אליו.

"בכל לבבך" — בשני יצריך, ביצר הטוב וביצר הרע. לכאורה הדבר אינו מובן: כיצד יכול האדם להביא את יצר הרע לאהוב את ה' הרי הוא לא יקשיב לו!

אך הענין הוא כי הנה ביאור ענין יצי"ט ויצה"ר הוא כי נודע שיש בכל אדם ב' נפשות נפש אלהית ונה"ב וכל נפש מתחלקת לשנים. שהם שכל ומדות.

אך העניין הוא כך: ביאור עניינם של היצר הטוב והיצר הרע הוא, כידוע, שבכל אדם יש שתי נפשות — הנפש האלקית והנפש הבהמית — וכל נפש נחלקת לשניים: שכל ומדות.

4 והנה עיקר הנפש הוא השכל. כי נה"א עיקרה היא נפש המשכלת ומתבוננת תמיד ומשגת באו"ס ב"ה.

והנה, עיקר הנפש הוא השכל. שכן עיקרה של הנפש האלקית הוא היותה נפש משכלת, שמתבוננת תמיד ומשיגה באור אין סוף, ברוך הוא.

ואין לה השכלה אחרת. והמדות אהוי"ר הנולדות מן השכל והשגה זו הן הנקראות בשם יצי"ט. ואין לה עניין אחר להתבונן בו. המדות — אהבה ויראה — שנולדות מן השכל וההשגה האלה, הן הנקראות בשם יצר טוב.

5 וכן עיקר נה"ב היא המשכלת ומשגת גשמיות עוה"ז וחומריותן שהוא זלעו"ז לעומת נה"א. שהשכל המלוכש בעניינים גשמיים הוא הפך ממש מן השכל שבנה"א.

כך גם עיקרה של הנפש הבהמית הוא [הכוח] שחושב על הגשמיות של העולם הזה ומשיג אותה ואת חומריותה, שהיא "זה לעומת זה" ביחס לנפש האלקית. שכן השכל המתלבש בעניינים גשמיים הוא ההפך הגמור מן השכל שבנפש האלקית,

שהיא כח"י חכמה עליונה כח"י חכים ולא בחכמה ידיעא. למעלה מן השכל המושכל ומושג בגשמיות. שהיא בחינת חכמה עליונה, בחינת "חכים ולא בחכמה ידיעא" — חכם, אך לא בחכמה שניתנת לידיעה; היא למעלה מן השכל שניתן להעלות על הדעת ולהשיג במונחים גשמיים.

6 והשכל המושכל ומושג בגשמיות ע"פ שכל אנושי הוא שקר והפך ממש מחכמת אלהות שהיא חכמת

אמת והמדות הנולדות משכל הגשמי הן הנקי בשם יצה"ר

השכל הנתפס ומוכן במונחים גשמיים, על פי ההיגיון האנושי, הוא שקר — היפוכה הגמור של החכמה האלוקית, שהיא חכמת האמת; והמדות שנולדות מן השכל הגשמי הן הנקראות יצר הרע.

וצריך האדם לאכפייא לון שלא יתנהג ע"פ מדות שנולדו מן השכל הגשמי. רק ואהבת את הוי"ה אלקיך בכל לבבך. היינו בהגביר כח נה"א המשכלת.

על האדם לכפות אותן, כדי שלא יתנהל על פי מדות שנולדו מן השכל הגשמי, אלא רק על פי "ואהבת את הוי"ה אלקיך בכל לבבך". כלומר, על ידי חיזוק כוחה של הנפש האלקית המשכילה.

7 ומתבונן באוא"ס בפסוק ראשון דק"ש שמע ישראל. שמע לשון הבנה כי הוי"ה הוא אלהינו פי' אלהינו

הוא ענין

ומתבוננים באור אין סוף בפסוק הראשון של קריאת שמע: "שמע ישראל". "שמע" הוא לשון הבנה: שהוי"ה הוא אלקינו. פירוש "אלקינו" הוא עניין

ההתהוות בחי' ממכ"ע וסוכ"ע הוא נמשך מבחי' הוי"ה היה הוה ויהיה שהוא אוא"ס ב"ה שהוא בחי' אין והתהוות היש הוא מאין ממש.

ההתהוות, בחינת ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין. היא נמשכת מבחינת הוי", "היה הוה ויהיה", שהוא אור אין סוף ברוך הוא, שהוא בחינת אין; והתהוות היש היא מאין ממש.

8 והתהוות זו נמשך תמיד יש מאין כמאמר ובטובו מחדש בכל יום תמיד כו'. והוא הוי"ה אחד אתה הוא

קודם שנבה"ע ואתה הוא כו'.

התהוות זו, יש מאין, נמשכת תמיד, כמו שנאמר: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד" וכו'. והוא, הוי", אחד: "אתה הוא עד שלא נברא העולם, ואתה הוא" וכו'.

שאינן התהוות העולמות פועלים בו שום שינוי ח"ו. לפי שאינו דומה מעשה הקב"ה למעשה בו"ד.

שהרי התהוות העולמות אינה פועלת בו שום שינוי, חס ושלום, כי אין מעשה הקדוש ברוך הוא דומה למעשה בשר ודם.

שמעשה אנוש הנה כח הפועל ממש הוא בנפעל. כמו עד"מ כשעושה דבר פונה אי"ע ומעמיק שכלו בדבר שהוא עושה.

במעשה האדם, כוחו של הפועל נמצא ממש בדבר שנעשה. למשל, כשהוא יוצר דבר"מה, הוא מפנה את עצמו [אליו] ומעמיק את שכלו בדבר שהוא יוצר.

9 וע"כ הדבר שעושה פועל בו שינוי בכח שכלו. אבל התהוות העולמות מאוא"ס ב"ה אין פועלים בו שום שינוי ח"ו. וה' אחד כמו קודם שנבה"ע.

לכן, הדבר שאדם יוצר מחולל בו שינוי, בכוח השכל שלו. אבל הבאת העולמות לידי קיום מאור אין סוף, ברוך הוא, אינה מחוללת בו שום שינוי, חס ושלום; והוי" אחד, כפי שהיה לפני שנברא העולם.

לפי שבשכמל"ו שכל התהוות העולמות וקיומם וחיותן אינן אלא מבחי' מלכותו ית' שבמה שהוא מלך עליהם מחיה ומהוה אותם דהיינו בחי' שמו ית' בלבד.

כי [המשמעות של] "מבורך יהיה שם כבוד מלכותו לעד ולעולמי עולמים" היא שכל הבאת העולמות לידי קיום, קיומם והחיות שלהם באים רק מבחינת מלכותו יתברך: בכך שהוא מלך עליהם, הוא מחיה אותם ומהוה אותם. זוהי רק בחינת שמו יתברך.

10 ושם שי"ך כח הפועל בדבר ה' שמים נעשו כי דבר מלך שלטון כתיב מלכותך מלכות כ"ע.

ושם [במלכות שלו] שי"ך לדבר על כוח הפועל: "כדבר ה' נעשו השמים", שהרי כתוב: "דבר מלך שלטון". נאמר: "מלכותך היא מלכות כל העולמים",

יחיד חי העולמים מלך כנודע. וכאשר יעמיק האדם שכלו ומחשבתו בזה בעומק בינתו ובעומקא דלבא. "היחיד, חי העולמים, מלך", כידוע. וכאשר אדם מעמיק בכך בשכלו ובמחשבתו, בעומק הבנתו ובעומק הלב,

אזי תבטל הנפש החיונית מהשכלתה בגשמיות בתגבורת הנפש האלהית המשכלת ומתבוננת בגדולת א"ס ב"ה להוליד

אזי הנפש החיונית תחדל לעסוק במחשבותיה בעניינים גשמיים, מכוח התגבורתה של הנפש האלקית, החושבת ומתבוננת בגדולתו של אין סוף ברוך הוא, כדי להוליד

מרוח בינתה והתבוננותה אהבה עזה כרשפי אש לדבקה בו ית' בדביקה וחשיקה וחפיצה בהתלהבות עצומה עד כלות הנפש כמ"ש נכספה וגם כלתה נפשי וגו'.

מתוך רוח הבנתה והתבוננותה אהבה עזה כרשפי אש, לדבקה בו יתברך בדבקות, בכמיהה וברצון, בהתלהבות עצומה עד כלות הנפש, כמו שנאמר: "נכספה וגם כלתה נפשי" וגו'.

11 ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי וגו'. ואזי תהיה החכמה שבנפש החיונית כשמן הנמשך אחר הפתילה

"ומלבדך איני חפץ בדבר בארץ; בשרי ולבי כלים" וגו'. ואז החכמה שבנפש החיונית תהיה כשמן הנמשך אחר הפתילה,

שהיא נר ה' נשמת אדם שהנשמה היא הפתילה המחברת אור האהבה עזה ורשפי אש להאיר בנה"ב עד שתכלה ותכסוף ג"כ לדבקה בו בדביקה חשיקה כו'.

שהיא "נר ה' הוא נשמת האדם": הנשמה היא הפתילה המחברת את אור האהבה העזה ואת רשפי האש, כדי להאיר בנפש הבהמית, עד שגם היא תכלה ותכסוף לדבוק בו, בדבקות ובכיסופים וכו'.

ולהיות ואהבת וגו' בכל לבבך וגדול יהי' כח כלות הנפש הבהמית ביתר שאת בבחי' שמן הנכלה ועולה עד שנעשה ממנו כולו אש של אור הנר

וכך יהיה "ואהבת" וגו' "בכל לבבך"; וגדול יהיה כוחה של הנפש הבהמית לכלות את עצמה, ביתר שאת, בדוגמת השמן הכלה ועולה, עד שכולו נעשה אש המאירה בנר,

ע"י בחי' צעק לבם והוא התהפכות בחי' האש שבה. ורשפי אש אהבה עזה כו'. וזהו נר של הנשמה שהיא מהתבוננות נפש האלהית עצמה:

על ידי בחינת "צעק לבם", שהיא הפיכת האש שבתוכה, ו"רשפי אש" של אהבה עזה וכו'. וזהו נר הנשמה, הבא מהתבוננותה של הנפש האלקית עצמה.

12 וענין נר של המצוה היא שהמצוה יש לה סגולה פרטית להעלות את נה"ב ולקשרה באו"ס ב"ה כמא' אק"ב בקדש העליון שהוא למעלה מן ההשתלשלות.

ענין נר המצוה הוא שלמצוה יש סגולה מיוחדת להעלות את הנפש הבהמית ולקשור אותה באור אין סוף, ברוך הוא, כמאמר "אשר קדשנו במצוותיו" — בקדושה העליונה, שהיא למעלה מהשתלשלות.

כי המצות הם לבושין ונקי' לבוש מלכות שהם בחיי מקיפים שמקיפים ומלבישים את הנפש מראשה כי המצוות הן לבושים, ונקראות "לבושי מלכות", שהרי הן בחינות מקיפות, המקיפות את הנפש ומלבישות אותה מראשה

ועד רגלה להיות צרורה בצרור החיים את ה' ממש שעיי' מעלה את הנפש כמו האדם כשהוא לבוש יכולין להמשיך אותו עיי' לבושו.

ועד רגלה, כדי שתהיה "צרורה בצרור החיים את ה'" ממש. על ידי כך המצווה מעלה את הנפש, כשם שאפשר למשוך אדם באמצעות לבושו כשהוא לבוש.

13 וכן כצורר אבן במרגמה. שעיי' שצורר בחרט זורקין אותו למעלה יותר. הכלל שכל בחיי מקיף הוא העלאה למעלה.

וכן "כאבן בתוך הקלע": מפני שהיא קשורה בכיס, היא נזרקת גבוה יותר. הכלל הוא שכל בחינה של מקיף היא העלאה כלפי מעלה.

ולכן לובשין טלית ותפלין קודם התפלה להמשיך בחיי מקיף למעלה להעלות את נה"ב בתפלה כנודע שאין התחתון עולה למעלה עד שיורדת תחלה הארה מלמעלה. והתפלה היא עליית נה"ב.

לכן לובשים טלית ותפלין לפני התפילה, כדי להמשיך מלמעלה בחינה של מקיף, שתעלה את הנפש הבהמית בתפילה. כידוע, התחתון אינו עולה למעלה עד שקודם לכן יורדת הארה מלמעלה. והתפילה היא עליית הנפש הבהמית.

ולכן התפלה היא נוסחא אחת בכל יום כל ימי חייו של אדם הקצובים לו ימי שנותינו בהם שבעים שנה הם כפי נצוצות נפש הבהמית שצריכין להעלות (משא"כ נפש האלהית היא נצחית) וכל יום נעשה בחיי חדשה.

לכן נוסח התפילה קבוע בכל יום, במשך כל ימי חייו של האדם שנקצבו לו — "ימי שנותינו בהם שבעים שנה" — משום שהם מכוונים כנגד ניצוצות הנפש הבהמית שיש להעלות (שלא כמו הנפש האלקית, שהיא נצחית); ובכל יום מתהווה בחינה חדשה.

וצריך להעלות גם אותו נצוץ שמתחדש והכל היא העלאה אחת (משא"כ לימוד התורה צריך דוקא ללמוד בכל יום דבר חדש)

גם את הניצוץ הזה, שמתחדש, צריך להעלות, וההעלאה כולה היא העלאה אחת (שלא כמו בלימוד התורה, שבו צריך דווקא ללמוד בכל יום דבר חדש).

ולכן כל המצות נקראות בשם צדקה כי צדקה תרומם גוי שע"י הצדקה וחסד שעושים למטה להחיות רוח שפלים ועני חשוב כמת.

לכן כל המצוות נקראות בשם צדקה, שהרי "צדקה תרומם גוי": באמצעות הצדקה והחסד שעושים למטה, כדי להחיות את רוחם של שפלי הרוח — והעני נחשב כמת —

כן ויותר מכן לאין קץ נמשך רוח חיים מלמעלה מחיי החיים ב"ה להחיות מתים ממש בבחי' כך, ואף לאין קץ יותר מכך, נמשכת מלמעלה רוח חיים, מחיי החיים ברוך הוא, להחיות את המתים ממש, בבחינת ימין מקרבת וימינו תחבקני ממש באור המקיף שמלמעלה לרומם ולהעלות את הנפש למעלה מעלה באוא"ס ב"ה ממש וזהו ענין נר מצוה:

"ימין מקרבת" ו"ימינו תחבקני" ממש, באמצעות האור המקיף שמלמעלה, כדי לרומם ולהעלות את הנפש למעלה מעלה, באור אין סוף ברוך הוא ממש. וזהו עניינה של נר מצוה:

14 אך התורה אור הוא המשכת אוא"ס ב"ה מלמעלמ"ט. והיא אור וגילוי אוא"ס ב"ה ממש שלמעלה מעלה מהשתלשלות שירידת והדרגת סדר השתלשלות היא בחי' העלם והתלבשות אוא"ס ב"ה להיות התהוות מהות אחר מהות באופנים ומינים שונים.

אבל "התורה היא אור" פירושו המשכת אור אין סוף, ברוך הוא, מלמעלה למטה. זהו אור וגילוי של אור אין סוף, ברוך הוא, עצמו, שלמעלה הרבה מהשתלשלות; שכן הירידה וההדרגה של סדר ההשתלשלות הן בחינת הסתר והלבשה של אור אין סוף, ברוך הוא, כדי שתתהווה מציאות אחת לאחר מציאות אחרת, באופנים ובסוגים שונים.

15 וכמ"ש ישת חשך סתרו שהוא חשך והעלם ולא אור וגילוי. ועל התורה נאמר מגלה עמקות מני חשך. כפי שכתוב: "הוא שם את החושך למקום מחבואו" — זהו חושך והסתר, ולא אור וגילוי. ועל התורה נאמר: "הוא מגלה דברים עמוקים מתוך החושך".

וממעמקים קראתיך הוי"ה. וזהו תכלית בריאת האדם להמשיך על נפשו אוא"ס ב"ה שלמעלה מן ההשתלשלות.

וכן: "מן המעמקים קראתי אליך, ה'". וזו תכלית בריאת האדם: להמשיך על נשמתו את אור אין סוף, ברוך הוא, שלמעלה מהשתלשלות,

להיות אור א"ס ב"ה שורה למטה כמו למעלה כמ"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים. כלומר כשם שאני ראשון קודם שנבה"ע.

כדי שאור אין סוף, ברוך הוא, ישרה למטה כפי שהוא למעלה, כפי שכתוב: "אני ראשון ואני אחרון, ומבלעדי אין אלקים". כלומר, כשם ש"אני ראשון" קודם לכריאת העולם,

16 ואחרון לאחר שנברא העולם. כן מבלעדי דהיינו באמצעות בשעת בריאת העולם יהי אור א"ס ב"ה נמשך למטה שיהי בטול העולם במציאות כמו קודם שנברא ואחר שנברא והיינו ע"י התורה כי אורייתא מחכמה נפקת.

ו"אחרון" — לאחר שנברא העולם. כך גם "בלעדי", כלומר באמצע, בזמן בריאת העולם: אור אין סוף, ברוך הוא, ימשך למטה, כך שהעולם יתבטל במציאות, כפי שהיה קודם שנברא וכפי שהוא לאחר שנברא. והדבר נעשה באמצעות התורה, שכן "התורה יוצאת מחכמה".

17 וכמ"ש לכבודי בראתיו. כב"ד בגימטריא ל"ב הם ל"ב נתיבות חכמה. בראתיו בחי' תלמוד. יצרתיו בחי' משנה. ועשיתיו בחי' מקרא.

וכמו שנאמר: "למען כבודי בראתי אותו". למילה "כבוד" יש ערך מספרי של שלושים ושתיים, והכוונה היא לשלושים ושניים נתיבות החכמה. "בראתי אותו" הוא בחינת תלמוד; "יצרתי אותו" הוא בחינת משנה; ו"עשיתי אותו" הוא בחינת מקרא.

שכולם הם בבחי' חכמה ואור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בחכמה שאין שם שום הסתר פנים.

שכן כל אלה הם בבחינת חכמה, ובחכמה שורה אור אין סוף ברוך הוא ומתגלה, בלי שום הסתר פנים.

18 ושם הוא בחי' אני ה' לא שניתי כמו קודם שנברא העולם. ולכן רב יהודא דכולי תנויי' בנוזקין הוה לזכות את הזכאי. ולחייב את החייב.

ושם היא הבחינה של "אני ה' לא שניתי", כפי שהיה לפני שנברא העולם. לכן רב יהודה, שכל לימודו היה בסדר נוזקין, [למד] כדי לזכות את הזכאי ולחייב את החייב,

להפריד ביניהם. בכדי להפריד החיצונים מהקדושה ויתפרדו כל פועלי און כו'. ולכן היה פטור מן התפלה לפי שהיתה תורתו אומנתו כר' שמעון בן יוחאי וחבריו.

להפריד ביניהם, כדי להפריד את הכוחות החיצוניים מן הקדושה, ו"יתפזרו כל פועלי האוון" וכו'. לכן היה פטור מן התפילה, מפני שהתורה הייתה עיסוקו, כמו רבי שמעון בן יוחאי וחבריו.

והיינו מפני שרוב יהודא היה אדם גדול מאד עד שאמר עליו שמואל אין זה ילוד אשה דאימתא דמאריה עליה שהי' בחינת ביטול לאו"ס ב"ה שהמשיך עליו בק"ש.

וזאת מפני שרוב יהודה היה אדם גדול מאוד, עד ששמואל אמר עליו: "זה אינו ילוד אישה", שכן מורא אדונו היה עליו; הוא היה בביטול לאור אין סוף, ברוך הוא, שאותו המשיך עליו באמירת קריאת שמע.

(כי מן הק"ש לא היה פטור ואפילו ר' שמעון בן יוחאי וחבריו אלא מן התפלה)

(שהרי מקריאת שמע הוא לא היה פטור, וגם רבי שמעון בן יוחאי וחבריו היו פטורים רק מן התפילה)

והיתה תורתו ג"כ בבחי' בטול ממש בבחי' ואשים דברי בפ"ך. ודברי אשר שמת' בפ"ך וכמארז"ל מתניתין מלכתא.

וגם תורתו הייתה בבחינת ביטול ממש, בבחינת "ואשים דבריי בפ"ך" ו"דבריי אשר שמת' בפ"ך", וכמאמר חז"ל: "מתניתין מלכתא",

בחי' מלך שמצוה וגוזר שיהי' הפסק כך כי מלך במשפט יעמיד ארץ לזכות את הזכאי כו'. שיש ב' בחי'. בחי' עבד שלומד כדי שידע רצון המלך.

בבחינת מלך המצווה וגוזר שהפסיקה תהיה כך, שהרי "מלך במשפט יעמיד ארץ", לזכות את הזכאי וכו'. יש שתי בחינות: בחינת עבד הלומד כדי לדעת את רצון המלך,

19 ובחי' מלך שבעת לימודו הוא הגוזר ומצוה לעצמו כו' וז"ש ויהי בישרון מלך לפי ששכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה.

ובחינת מלך, שבשעת לימודו הוא עצמו הגוזר ומצווה, וכו'. וזהו שכתוב: "ויהי בישרון מלך", משום שהשכינה דיברה מתוך גרונו של משה.

וכך ר' שמעון בן יוחאי וחבריו ורב יהודא לפי מדרגתו. שכפי ערך בטול נפשו לאור א"ס ב"ה.

וכך גם רבי שמעון בן יוחאי וחבריו, ורב יהודה לפי מדרגתו: ככל שביטול נפשו של אדם לאור אין סוף ברוך הוא גדול יותר,

ככה היתה המשכת אור א"ס ב"ה בתורתם ועבודתם. והמשנה המדברת בפיהם היא דבר ה' ממש. ועיי' נמשך בטול העולם במציאות למטה כמו למעלה:

כך הייתה המשכת אור אין סוף ברוך הוא בתורתם ועבודתם. והמשנה שדיברה מפיהם הייתה ממש דבר ה'. ועל ידי כך נמשך ביטול מציאות העולם למטה, כפי שהוא למעלה.

20 והנה אור התורה הזה נאחז ומתחבר במצוה כי כל התורה שלפנינו הן תושב"כ ושבע"פ עיקרן ויסודותן היא במצות שע"ז נאמר ותמלא כדה ותעל.

כעת, אור התורה הזה נאחז במצווה ומתחבר אליה, שכן כל התורה שלפנינו, הן התורה שבכתב והן התורה שבעל פה, עיקרה ויסודותיה הם המצוות. על כך נאמר: "ותמלא כדה ותעל".

כ"ד ספרין דאורייתא כו' שהן בחי' כד שנשאב מים העליון חכמה עלאה של א"ס ב"ה שהוא עד אין קץ ותכלית וע"ז נאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך. אנכי דייקא.

"עשרים וארבעה ספרי התורה" וכו', שהם בחינת כד שבאמצעותו שואכים את המים העליונים — חכמה העליונה של אין סוף ברוך הוא, שאין לה קץ ותכלית. ועל כך נאמר: "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך" — "אנכי" דווקא.

21 והמצוה היא הפתילה שמתלבשת בנפש השכלית והחיונית להעלות ולקשרה באור התורה שהיא בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא הפך שכל אנושי ובה שורה א"ס ב"ה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ.

והמצווה היא הפתילה, המתלבשת בנפש השכלית והחיונית כדי להעלות אותה ולקשור אותה לאור התורה, שהיא בחינת "חכים ולא בחכמה ידיעא" — חכמה שאינה חכמה ידועה, ההפך מן השכל האנושי; ובה שורה אין סוף ברוך הוא, כמו שכתוב: "ה' בחכמה יסד ארץ".

אך צריך להקדים התבוננות של נפש האלקית היא נר ה' נשמת אדם כדי להיות ואהבת וגו' בכל לבבך כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וכמ"ש אם ישים אליו לבו וגו'.

אך תחילה יש להתבונן באמצעות הנפש האלקית, שהיא "נר ה' נשמת אדם", כדי שתהיה "ואהבת וגו' בכל לבבך"; כי "רוח אייתי רוח ואמשיך רוח", וכמו שכתוב: "אם ישים אליו לבו וגו'",

עד שתהיה חכמה שבנפש החיונית בחי' השמן הנמשך אחר הפתילה של מצוה להתכלל ממש באור התורה שתתהפך ממש מהפוך אל הפוך משכל אנושי המושג לשכל חכמת התורה חכמת אלהית בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא כו'.

עד שהחכמה שבנפש החיונית תהיה בבחינת השמן הנמשך אחר פתילת המצווה, ותיכלל ממש באור התורה; כך תתהפך ממש מקצה אל קצה — משכל אנושי הניתן להשגה לשכל של חכמת התורה, חכמה אלוקית, בבחינת "חכים ולא בחכמה ידיעא" וכו'.

שלכן נתלכשה בענינים גשמיים וכל ענינים גשמיים כלולים בה כמו כל צמח האדמה ופרי העץ בסדר זרעים.

ולכן התורה התלכשה בענינים גשמיים, וכל הענינים הגשמיים כלולים בה, כמו כל הצומח מן הארץ ופירות העץ בסדר זרעים,

וכל בעלי חיים בסדר קדשים. כדי לברר ולהפך הכל בקדושה. וימלא כבוד ה' את כל הארץ הלזו הגשמית כו':

וכל בעלי החיים בסדר קדשים, כדי לברר הכול ולהפוך אותו לקדושה, וימלא כבוד ה' את כל הארץ הגשמית הזאת וכו'.

22 וזהו המגביהי לשבת. פי' המגביהי י' הוא י' שבה' שהדל"ת הוא בחי' דלית. דלית ליה מגרמיה כלום

נעשה ה' ע"י היו"ד שבתוכה

וזהו [פירוש] "המגביהי לשבת". כלומר, "המגביהי" — מרים את היו"ד, היו"ד שבתוך הה"א. שהרי הדל"ת היא בחינת "דלית", כלומר "אין לה מעצמה כלום"; באמצעות היו"ד שבתוכה היא נעשית ה"א.

והיינו בחי' המצוה שמצדק נעשה צדקה. וצדקה תרומם גוי ע"י שמגביה את בחי' היו"ד שבה' למעלה מעלה באוא"ס ב"ה ממש.

וזהו בחינת המצוה: מן "צדק" נעשית "צדקה"; ו"צדקה תרומם גוי", בכך שהיא מעלה את בחינת היו"ד שבה"א מעלה מעלה, אל אור אין סוף ממש.

לשבת להיות בחי' מכון לשבתך דהיינו שתהא שם השראת אוא"ס ב"ה ממש שהיא בחי' ישיבה

"לשבת" — להיות בבחינת "מכון לשבתך", כלומר, שתשרה שם ממש אור אין סוף, וזו בחינת ישיבה,

דהיינו בחי' ירידה והשפלה אצלו כביכול וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם. כי להיות מלך לעולם היא בחי' ישיבה והשפלה כי על מי ימלוך כו'.

כלומר, בחינת ירידה והשפלה מצדו, כביכול, ככתוב: "וישב ה' מלך לעולם". שהרי להיות מלך בעולם היא בחינת ישיבה והשפלה, כי על מי ימלוך? וכו'.

23 וזו היא העלאה שע"י המצות ממטה למעלה. אבל התורה אור היא המשכה מלמעלה למטה המשפילי לראות בשמים תושב"כ. ובארץ תושבע"פ.

וזו היא העלייה שמתחוללת באמצעות המצוות, מלמטה למעלה. אך "תורה אור" היא המשכה מלמעלה למטה: "המשפילי לראות בשמים" — תורה שבכתב, "ובארץ" — תורה שבעל פה.

ושם הוא לראות בחי' ראייה והתגלות אוא"ס ב"ה למטה כמו למעלה. ולא בחי' שמע ישראל ושם מדובר ב"לראות": בחינת ראייה והתגלות של אור אין סוף ברוך הוא למטה כמו למעלה, ולא בחינת "שמע ישראל",

דהיינו התבוננות שבנפש האלהית שהיא בחי' שמיעה בלבד אלא כמ"ש כי עין בעין יראו וגו': כלומר, ההתבוננות שבנפש האלקית, שהיא בחינת שמיעה בלבד; אלא כמו שכתוב: "כי עין בעין יראו" וגו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/10

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק